Les 34 – Antwoorden

Opdracht 1: Vertaal en geef de uitspraak *(er zijn soms andere vertalingen mogelijk):*

Deze koe is van mij	הַפָּרָה הַזֹּאת (הִיא) שֶׁלִּי	hapáráh hazot (hi) sjèli
Die hond is van hem	הַכֶּלֶב הַזֶּה (הוּא) שֶׁלּוֹ	hakèlèv hazèh (hoe) sjèlo
Mijn stenen zijn groot	הָאֲבָנִים שֶׁלִּי גְּדוֹלוֹת	há'[a]vnim sjèli g[e]dolot (zie les 10)
Wij zijn in ons zwembad	אֲנַחְנוּ בְּבְרֵכָה שֶׁלָּנוּ	[a]nachnoe bivrecháh sjèlánoe
Jij (m) leest haar boek	אַתָּה קוֹרֵא אֶת הַסֵּפֶר שֶׁלָּהּ	attáh qore et hasse<u>se</u>fèr sjèláh

* *Aanduiding lijdend voorwerp*

Opdracht 2: Vervoeg het werkwoord Zingen, שָׁר {sjár} [pa'al].

Persoon	*Tegenwoordige tijd*		*Verleden tijd*		*Toekomende tijd*		*Persoon*
Ik (m)	שָׁר	sjár	שַׁרְתִּי	sjarti	אָשִׁיר	ásjir	אֲנִי
Ik (v)	שָׁרָה	sjár<u>áh</u>	שַׁרְתִּי	sjarti	אָשִׁיר	ásjir	אֲנִי
Jij (m)	שָׁר	sjár	שַׁרְתָּ	sjartá	תָּשִׁיר	tásjir	אַתָּה
Jij (v)	שָׁרָה	sjár<u>áh</u>	שַׁרְתְּ	sjart	תָּשִׁירִי	tásjiri	אַתְּ
Hij	שָׁר	sjár	שָׁר	sjár	יָשִׁיר	yásjir	הוּא
Zij	שָׁרָה	sjár<u>áh</u>	שָׁרָה	sjáráh	תָּשִׁיר	tásjir	הִיא
Wij (m)	שָׁרִים	sjárim	שָׁרְנוּ	sjárnoe	נָשִׁיר	násjir	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	שָׁרוֹת	sjárot	שָׁרְנוּ	sjárnoe	נָשִׁיר	násjir	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	שָׁרִים	sjárim	שַׁרְתֶּם	sjartèm	תָּשִׁרוּ	tásjiroe	אַתֶּם
Jullie (v)	שָׁרוֹת	sjárot	שַׁרְתֶּן	sjartèn	תָּשִׁרוּ *	tásjiroe	אַתֶּן
Zij (m)	שָׁרִים	sjárim	שָׁרוּ	sjároe	יָשִׁרוּ	yásjiroe	הֵם
Zij (v)	שָׁרוֹת	sjárot	שָׁרוּ	sjároe	יָשִׁרוּ *	yásjiroe	הֵן

Gebiedende wijs: m: שִׁיר sjir; v: שִׁירִי sjiri; mv: שִׁירוּ sjiroe * Infinitief: לָשִׁיר lásjir

* *In plaats van een verouderde langere vrouwelijke vorm wordt nu de mannelijke vorm gebruikt. Enkele vormen in tegenwoordige tijd en verleden tijd zijn identiek; alleen de klemtoon verschilt.*

Opdracht 3: Bijbelteksten, geef de uitspraak en de vertaling. Waar staan ze?

אָז יָשִׁיר-מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת-הַשִּׁירָה הַזֹּאת, לַיהוָה áz yásjir mosjèh oebene yisrá'el èt hasjiráh, la{adonay} (zie les 27 Extra) Dan zal-zingen Mozes en kinderen Israël het-lied dit, voor Adonay (Dan zullen Mozes en de kinderen van Israël dit lied zingen voor God); Exodus 15:1a. Zie de uitleg van dr. Piet van Midden in Efemeride 378.

שִׁירוּ- לַיהוָה, כָּל-הָאָרֶץ sjiroe la{Adonay} kol-há'áretz
Zing voor God, heel de aarde! 1 Kron 16:23a

שִׁירוּ-לוֹ, שִׁיר חָדָשׁ sjiroe-lo, sjir chádásj, Zing voor Hem een nieuw lied, Psalm 33:3a

אָז יָשִׁיר יִשְׂרָאֵל, אֶת-הַשִּׁירָה הַזֹּאת áz yásjir yisra'el, èt-hasjiráh hazot,
Toen zong Israël dit lied, Numeri 21:17.

Les 35 – Werkwoorden 7 – Intensieve vorm [pi'el]

In deze les gaat het over de binyan (vervoegingswijze, zie les 31) פִּעֵל, [pi'el], de *intensieve*, *herhaalde, versterkende* of *veroorzakende* vorm van het werkwoord. Een vergelijkbare vorm kennen we ook in het Nederlands, denk maar aan stoten – stotteren, stuiten – stuiteren, hinken – hinkelen, hakken – hakkelen, beven – bibberen, bidden – bedelen. Een paar voorbeelden:

	[pa'al]			[pi'el]	
דָּבַר	dávar *	praten, spreken	דִּבֵּר, דִּיבֵּר	dibber	spreken, bevelen
לָמַד	lamad	leren, studeren	לִמֵּד	limmed	onderwijzen, trainen, doceren
רָדַף	radaf	volgen	רִדֵּף	riddef *	achtervolgen
אָבַד	ávad	(zelf) verliezen	אִבֵּד	ibbed	(iets) verliezen
גָּדַל	gádal	groeien	גִּדֵּל	giddel	opkweken, cultiveren

* *Dit zijn ongebruikelijke werkwoordvormen.*

Kenmerkend voor de binyan [pi'el] zijn:
• een dagesj (verharding/verdubbeling) in de middelste stamletter,
• de voor- en achtervoegsels zijn het zelfde als bij de binyan [pa'al],
• het tegenwoordig deelwoord (de tegenwoordige tijd dus) krijgt het voorvoegsel מְ {m^{e}}.
Ons 'demonstratiewerkwoord' קַטַל {qátal} 'doden' wordt dan קִטֵּל {qittel}, en krijgt de betekenis 'uitmoorden'.

Persoon	*Tegenwoordige tijd*		*Verleden tijd ***		*Toekomende tijd*		*Persoon*
KLANKEN:	*A-E*		*I-E, soms I-È, I-A*		*A-E*		
Ik (m)	מְקַטֵּל	m^{e}qattel	קִטַּלְתִּי	qittalti	אֲקַטֵּל	^{a}qattel	אֲנִי
Ik (v)	מְקַטֶּלֶת	m^{e}qattèlèt	קִטַּלְתִּי	qittalti	אֲקַטֵּל	^{a}qattel	אֲנִי
Jij (m)	מְקַטֵּל	m^{e}qattel	קִטַּלְתָּ	qittaltá	תְּקַטֵּל	t^{e}qattel	אַתָּה
Jij (v)	מְקַטֶּלֶת	m^{e}qattèlèt	קִטַּלְתְּ	qittalt	תְּקַטְּלִי	t^{e}qatli	אַתְּ
Hij	מְקַטֵּל	m^{e}qattel	קִטֵּל	qittel	יְקַטֵּל	y^{e}qattel	הוּא
Zij	מְקַטֶּלֶת	m^{e}qattèlèt	קִטְּלָה	qitláh	תְּקַטֵּל	t^{e}qattel	הִיא
Wij (m)	מְקַטְּלִם	m^{e}qatlim	קִטַּלְנוּ	qittalnoe	נְקַטֵּל	n^{e}qattel	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	מְקַטְּלוֹת	m^{e}qatlot	קִטַּלְנוּ	qittalnoe	נְקַטֵּל	n^{e}qattel	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	מְקַטְּלִם	m^{e}qtalim	קִטַּלְתֶּם	qittaltèm	תְּקַטְּלוּ	t^{e}qatloe	אַתֶּם
Jullie (v)	מְקַטְּלוֹת	m^{e}qatlot	קִטַּלְתֶּן	qittaltèn	תְּקַטֵּלְנָה *	t^{e}qattelnáh	אַתֶּן
Zij (m)	מְקַטְּלִם	m^{e}qtalim	קִטְּלוּ	qitloe	יְקַטְּלוּ	y^{e}qatloe	הֵם
Zij (v)	מְקַטְּלוֹת	m^{e}qatlot	קִטְּלוּ	qitloe	תְּקַטֵּלְנָה *	t^{e}qattelnáh	הֵן

Gebiedende wijs: m: קַטֵּל qattel; v: קַטְּלִי qatli, mv: קַטְּלוּ qatloe. Infinitief: לְקַטֵּל l^{e}qattel.
** Deze vrouwelijke vormen zijn in onbruik geraakt, men gebruikt nu de mannelijke vormen.*
*** In modern Hebreeuws wordt een yod ingevoegd:* קִיטַּלְתִּי.

Woordenschat

סָדַר	sádar [pa'al]	Regelen,ordenen (weinig gebruikt)
סִדֵּר, סִידֵּר (אֶת)	sidder (èt) [pi'el]	Ordenen; zetten (drukker), voor de mal houden
סֵדֶר	sedèr (m)	Orde, volgorde; liturgie voor Pesach
בְּסֵדֶר	b^{e}sedèr (bw)	In orde!
סָדוּר	sádoer (bn)	Geregeld, in orde gemaakt
סָדִיר	sádir (bn)	Regelmatig; dienstplichtig
סִדּוּר, סִידּוּר	siddoer (m)	Regeling; gebedenboek
סִדּוּרִי, סִידּוּרִי	siddoeri (bn)	Naar volgorde; volgens de regel
סִדְרָה	sidráh (v)	Sectie, serie, reeks; gedeelte van een Bijbelboek
דָּבַר	dávar [pa'al]	Praten, spreken (in onbruik)
דִּבֵּר, דִּיבֵּר	dibber [pi'el]	Spreken, bevelen (אֶל = tot, עִם = met)
דָּבָר	dávár (m)	Woord, ding, zaak
דּוֹבֵר	dover (m)	Spreker, woordvoerder
דִּבֵּר	diber (m)	Uitspraak, toespraak, uitdrukking, bevel

Opdracht 1: Vertaal en geef de uitspraak. Maak eerst opdracht 2, denk aan de woordenlijst.

Ik lees het gedeelte van deze week .....

Heeft u (m, v) een gebedenboek? .....

De kinderen spreken regelmatig .....

נסדר את זה .....

היא מארגנת כלב .....

De pi'el-vervoeging komt vrij geregeld voor. Daarom twee oefeningen hiermee:

Opdracht 2: Vervoeg het werkwoord סִידֵּר ,סִדֵּר {sidder} [pi'el] Regelen, ordenen (*to arrange*). Controleer jezelf op de website www.hebrew-verbs.co.il.

Persoon	*Tegenwoordige tijd*		*Verleden tijd*		*Toekomende tijd*		*Persoon*
Ik (m)	.....	.....	.....	.....	אֲסַדֵּר	[a]sadder	אֲנִי
Ik (v)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אֲנִי
Jij (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אַתָּה
Jij (v)	.....	.....	סִידַּרְתְּ	siddart	.....	.....	אַתְּ
Hij	.....	.....	.....	.....	.....	.....	הוּא
Zij	.....	.....	.....	.....	.....	.....	הִיא
Wij (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אַתֶּם
Jullie (v)	מְסַדְּרוֹת	m[e]sadrot	.....	.....	.....	.....	אַתֶּן
Zij (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	הֵם
Zij (v)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	הֵן

Geb. wijs: m: ....., v: ....., mv: ....., infinitief: לְסַדֵּר l[e]sadder

Opdracht 3: Vervoeg het werkwoord דִּיבֵּר ,דִּבֵּר dibber [pi'el] Spreken (*to speak*). Controleer jezelf op de website www.hebrew-verbs.co.il.

Persoon	*Tegenwoordige tijd*		*Verleden tijd*		*Toekomende tijd*		*Persoon*
Ik (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אֲנִי
Ik (v)	.....	.....	.....	.....	אֲדַבֵּר	[a]dabber	אֲנִי
Jij (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אַתָּה
Jij (v)	.....	.....	דִּיבַּרְתְּ	dibbart	.....	.....	אַתְּ
Hij	.....	.....	.....	.....	.....	.....	הוּא
Zij	.....	.....	.....	.....	.....	.....	הִיא
Wij (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	מְדַבְּרוֹת	m[e]dabrot	.....	.....	.....	.....	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אַתֶּם
Jullie (v)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אַתֶּן
Zij (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	הֵם
Zij (v)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	הֵן

Geb. wijs: m: .....,v: ....., mv: ....., Inf.: לְדַבֵּר l[e]dabber

Bronnen: *Leerboek der Hebreeuwsche taal, rabbijn S. Ph de Vries; millon, www.hebrew-verbs.co.il.*
Zie ook: *video https://www.youtube.com/watch?v=TsMxCm_my3w middelste gedeelte; videoles van dr. Piet van Midden, https://webapp.fkt.uvt.nl/bho/plugin_wiki/page/hebreeuws, video Het sterke werkwoord 2.*